

Opiskelumotivaatio ja hyvinvointi siirryttäessä kuudennelta seitsemännelle luokalle

Heta Tuominen
Helsingin yliopisto

DeLeMo
Development of Motivation and Learning

ACADEMY
OF FINLAND

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI
KASVATUSTIETEELLINEN TIEDEKUNTA
PEDAGOGISKA FAKULTETEN
FACULTY OF EDUCATIONAL SCIENCES

Varhaisnuoruuden aikana tapahtuu muutoksia...

- kielteisiä muutoksia opiskelumotivaatiossa (Anderman ym., 1999; Wigfield ym., 2006)
  - erityisesti alakoulun lopulla (Hornstra ym., 2013; Spinath & Spinath, 2005) ja
  - koulutussiirtymien aikana (Anderman ym., 1999; Wigfield & Eccles, 2000)
- kielteisiä muutoksia myös koulumenestyksessä ja hyvinvoinnissa (Roeser ym., 1999)
- Kuitenkin vain osalla nuorista ongelmia motivaation ja hyvinvoinnin suhteen (Roeser ym., 1999; Tuominen-Soini ym., 2012)

Ø Yksilölliset erot opiskelumotivaatiossa ja hyvinvoinnissa ja näiden kehityksellinen dynamiikka oppilaiden siirtyessä alaluokilta yläluokille

Opiskelumotivaatio: tavoiteorientaatiot

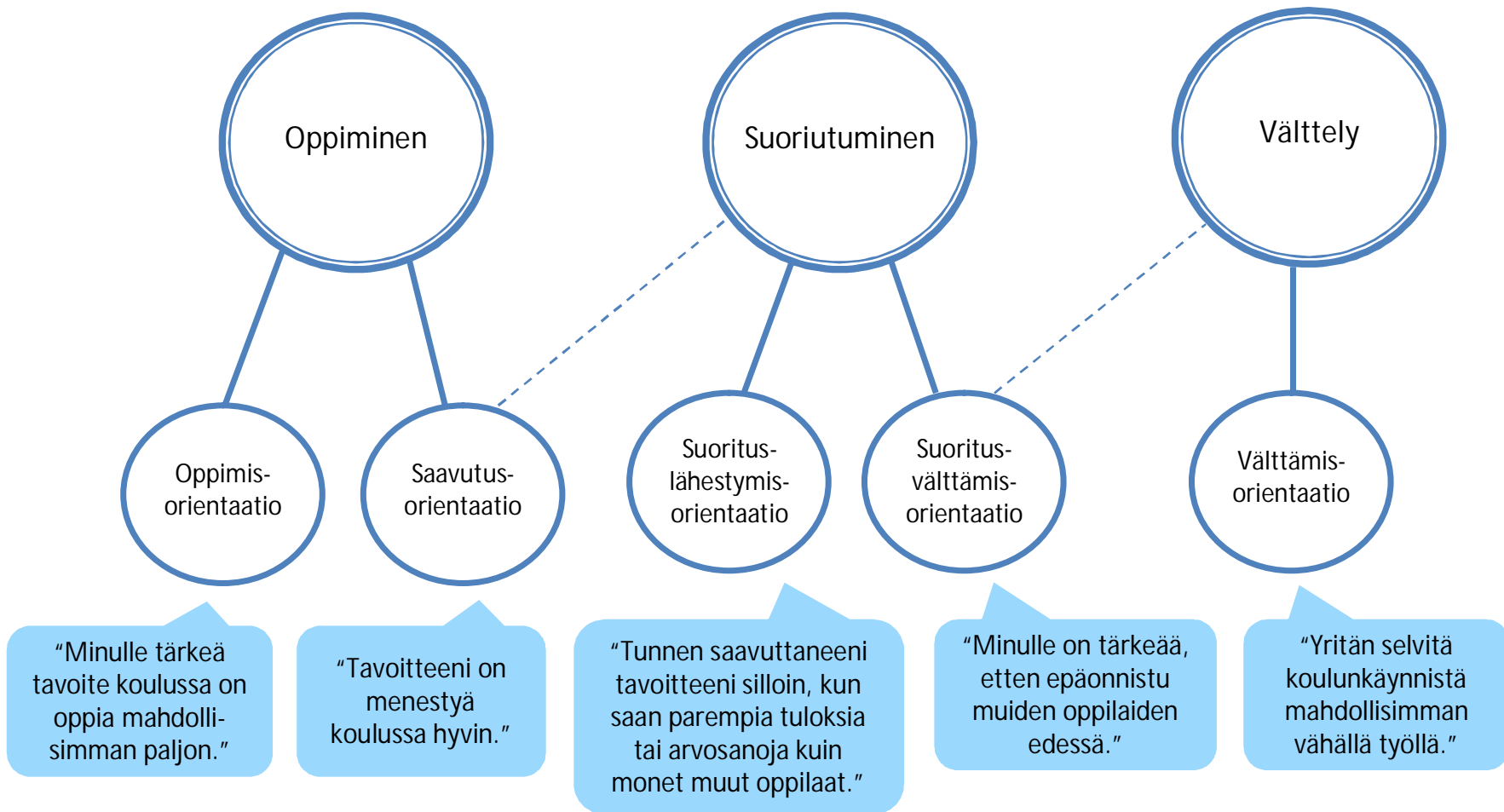
Tavoiteorientaatiot

- Tavoiteorientaatiot kuvastavat sitä, millä tavoin opiskelija suuntautuu oppimiseen ja suoriutumiseen, minkälaisia tavoitteita hän asettaa ja minkälaisia lopputuloksia hän suosii (Niemivirta, 2002; Tuominen ym., 2017).
- **Oppimisorientaatio, suoritusorientaatio, välttämisorientaatio**

Tavoiteorientaatiot (Niemi, 2002)

Tavoiteorientaatioiden erilaiset painotukset

- Eri tavoiteorientaatiot eivät ole toisensa poissulkevia eli opiskelija voi tavoitella useampia asioita.
- Olennaista on se, mikä tai mitkä orientaatiot korostuvat. Kyse ei siis ole motivaation määrästä vaan paremminkin laadusta eli pyrkimysten erilaisista sisällöistä.
- **Henkilösuuntautunutta lähestymistapaa** hyödyntämällä opiskelijat voidaan sijoittaa ryhmiin sen mukaan, miten heidän eri pyrkimyksensä painottuvat

∅ motivationaaliset profiilit

Tutkimme:

- 1) minkälaisia tavoiteorientaatioprofiileja voidaan tunnistaa 6. ja 7. luokalla,
- 2) kuinka pysyviä tavoiteorientaatioprofiilit ovat siirryttäessä alakoulusta yläkouluun
- 3) miten eri tavoin motivoituneet oppilaat eroavat toisistaan hyvinvoinnin ja koulumenestyksen suhteen

- Tavoiteorientaatioprofiilien ajallista pysyvyyttä on tutkittu melko vähän, erityisesti nuorilla oppilailta ja koulutussiirtymien aikana.

Osallistujat

- Pitkittäistutkimukseen osallistui **419** noin **12–13-vuotiasta** helsinkiläistä oppilasta (236 tyttöä, 183 poikaa)
- Osallistujat täyttivät kyselylomakkeet kahdesti:
  - kuudennella luokalla (kevät 2013) ja
  - seitsemännellä luokalla (kevät 2014)
- Tutkimus on osa Mind the Gap -projektia (Suomen Akatemia)

Analyysimenetelmät

- Alustavat **muuttujakeskeiset** analyysit:
  - Poikkileikkaus- ja pitkittäisaineiston konfirmatoriset faktorianalyysit (CFA, LCFA)
- **Henkilökeskeiset** analyysit:
  - Tavoiteorientaatioprofiilien esiintyvyyttä eri ajankohtina tutkittiin **latentin profiilianalyysin (LPA)** avulla, profiilien pysyvyyttä ja muutoksia tarkasteltiin **latentin transitoanalyysin (LTA)** avulla ja profiilien välisiä eroja tutkittiin **kovarianssianalyysin (ANCOVA)** avulla.
- CFA, LCFA, LPA ja LTA tehtiin Mplus 7.2 -ohjelmalla (Muthén & Muthén, 1998–2015)

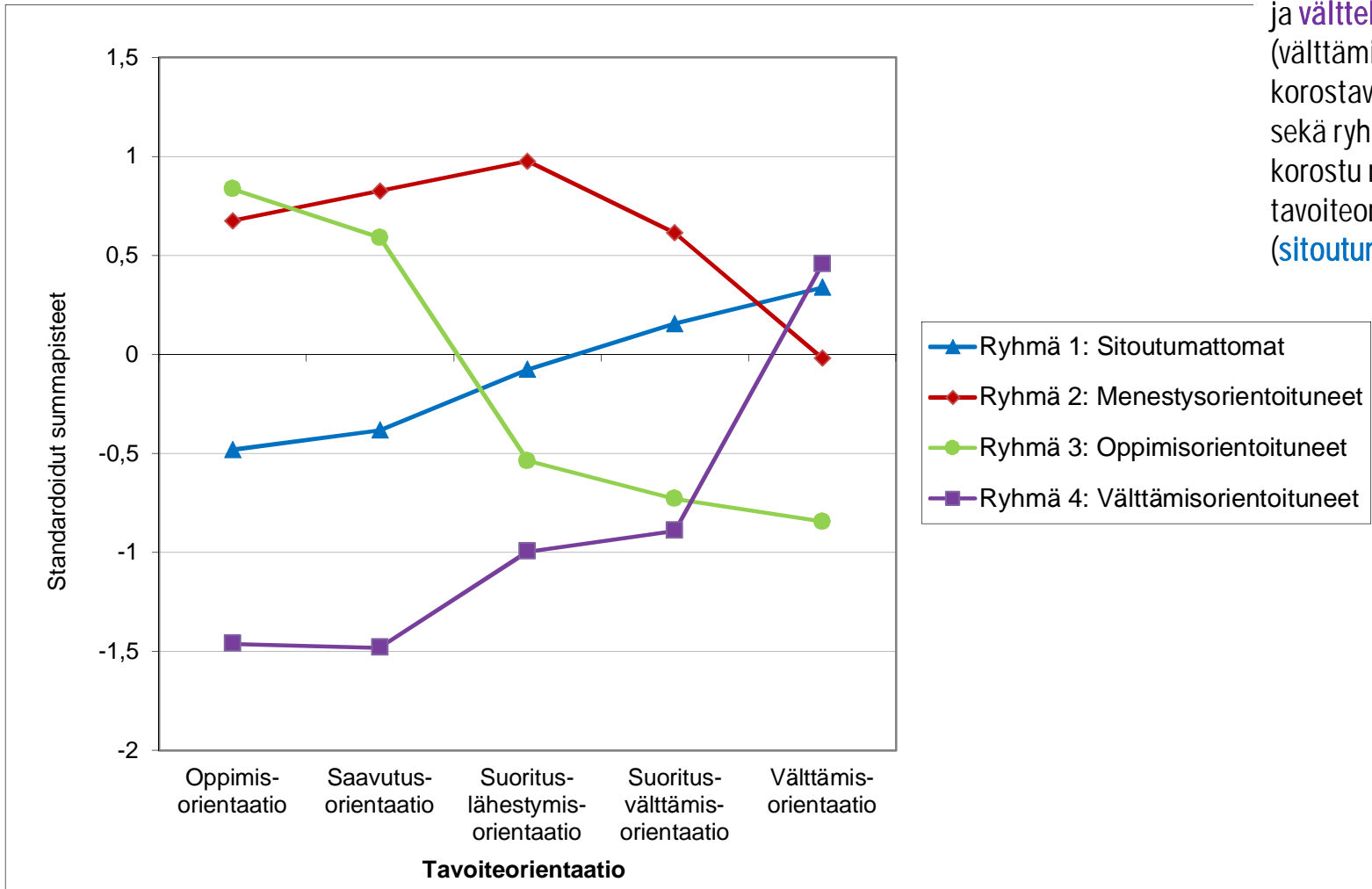
Yksilölliset erot motivaatiossa

1) minkälaisia tavoiteorientaatioprofiileja voidaan tunnistaa 6. ja 7. luokalla?

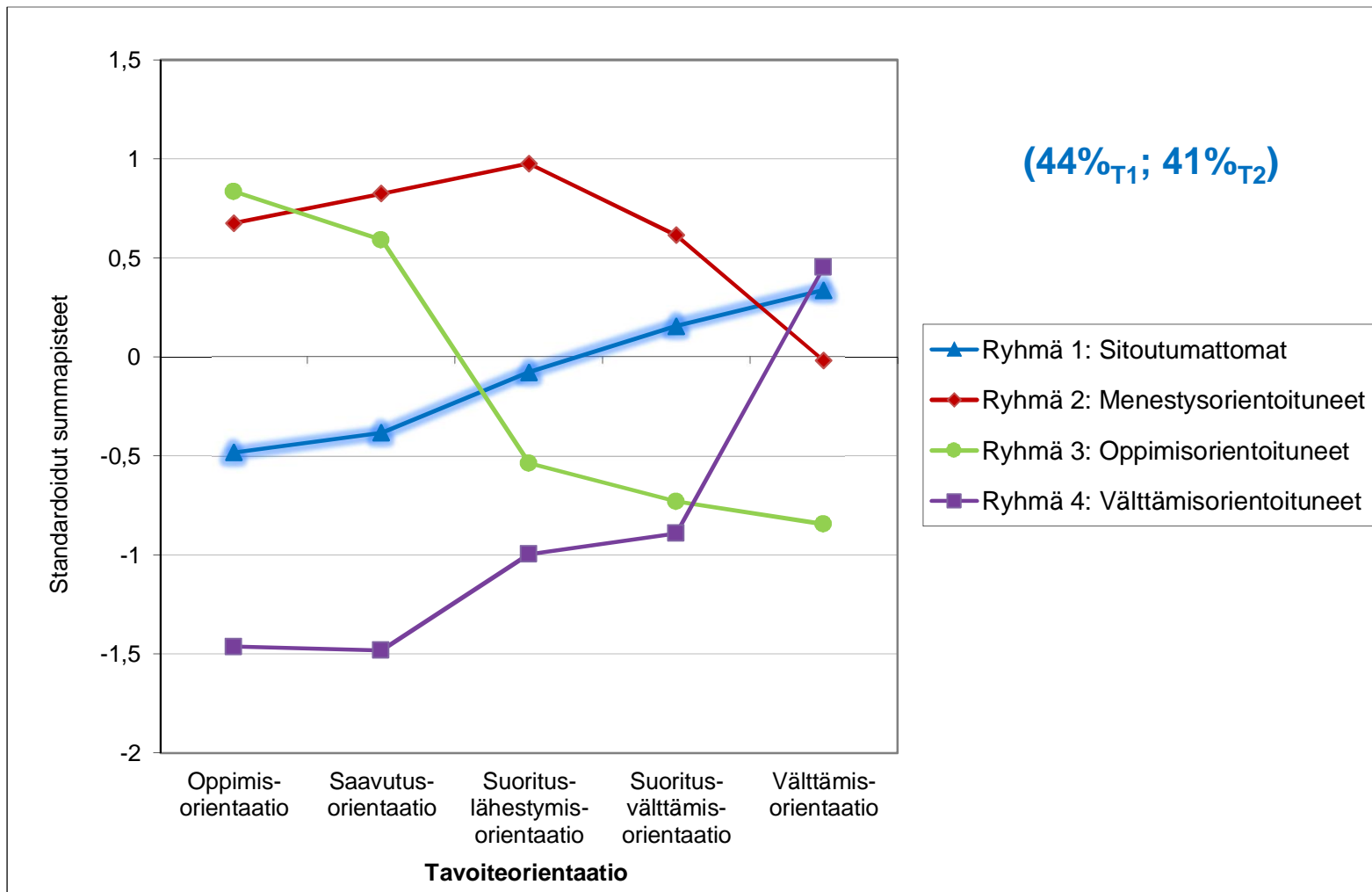
Tulokset: Tavoiteorientaatioprofiilit

Nuoret jaettiin **oppimista** (oppimisorientoituneet), **suoriutumista** (menestysorientoituneet) ja **välttelemistä** (välttämisorientoituneet) korostaviin osaryhmiin sekä ryhmään, jolla ei korostu mikään tietty tavoiteorientaatio (**sitoutumattomat**).

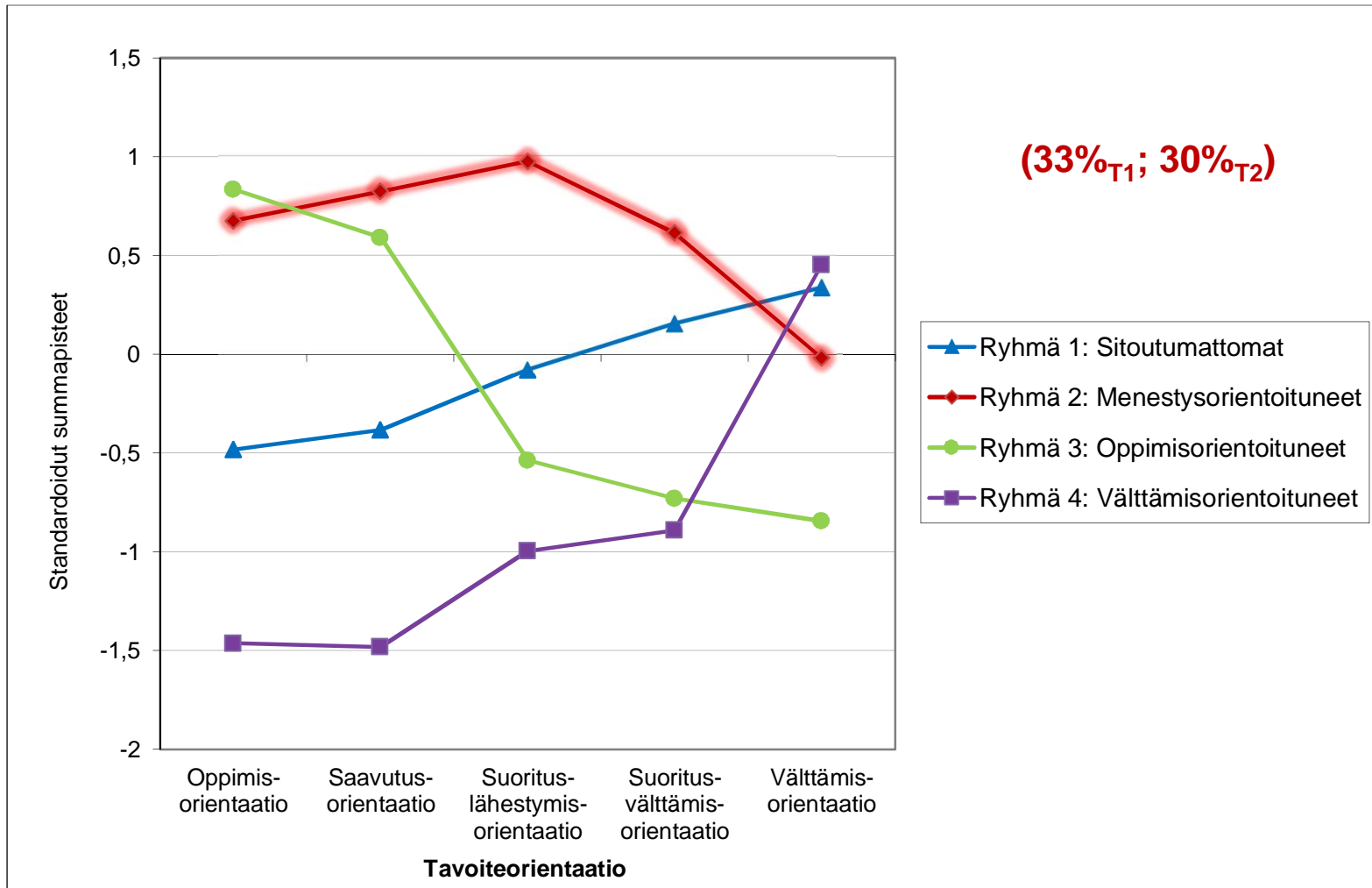

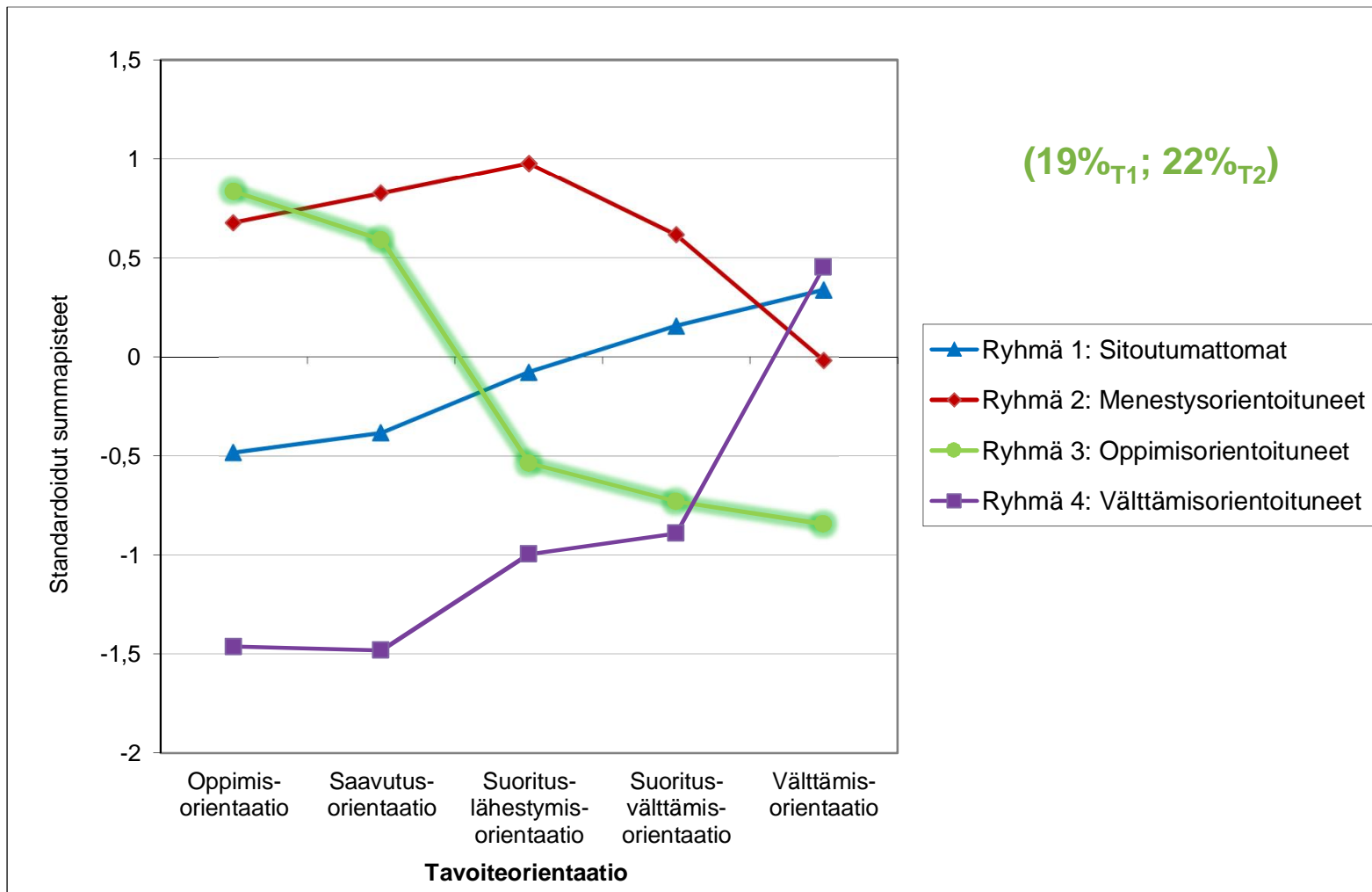
Sitoutumattomat

Menestysorientoituneet

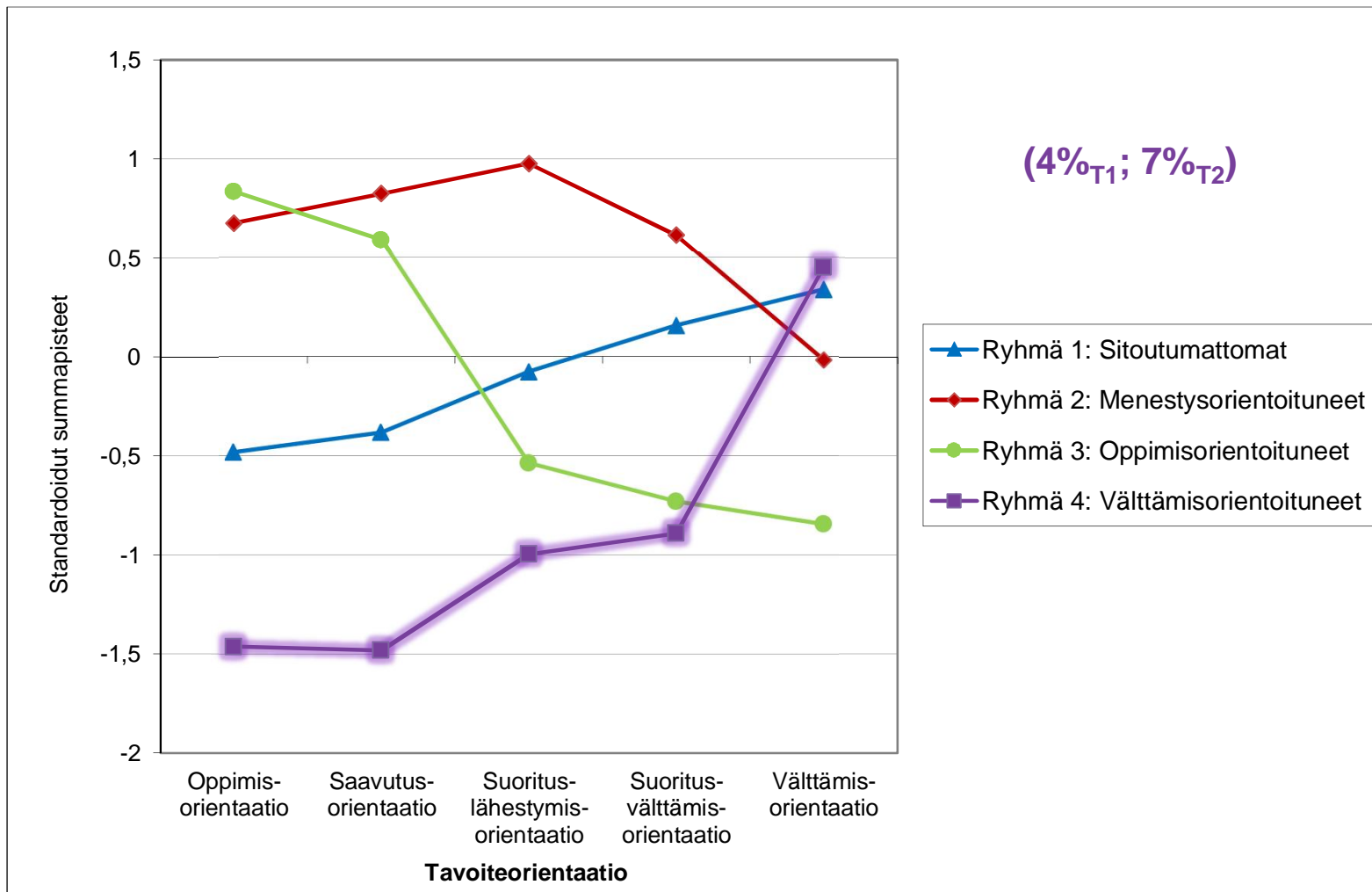

Oppimisorientoituneet

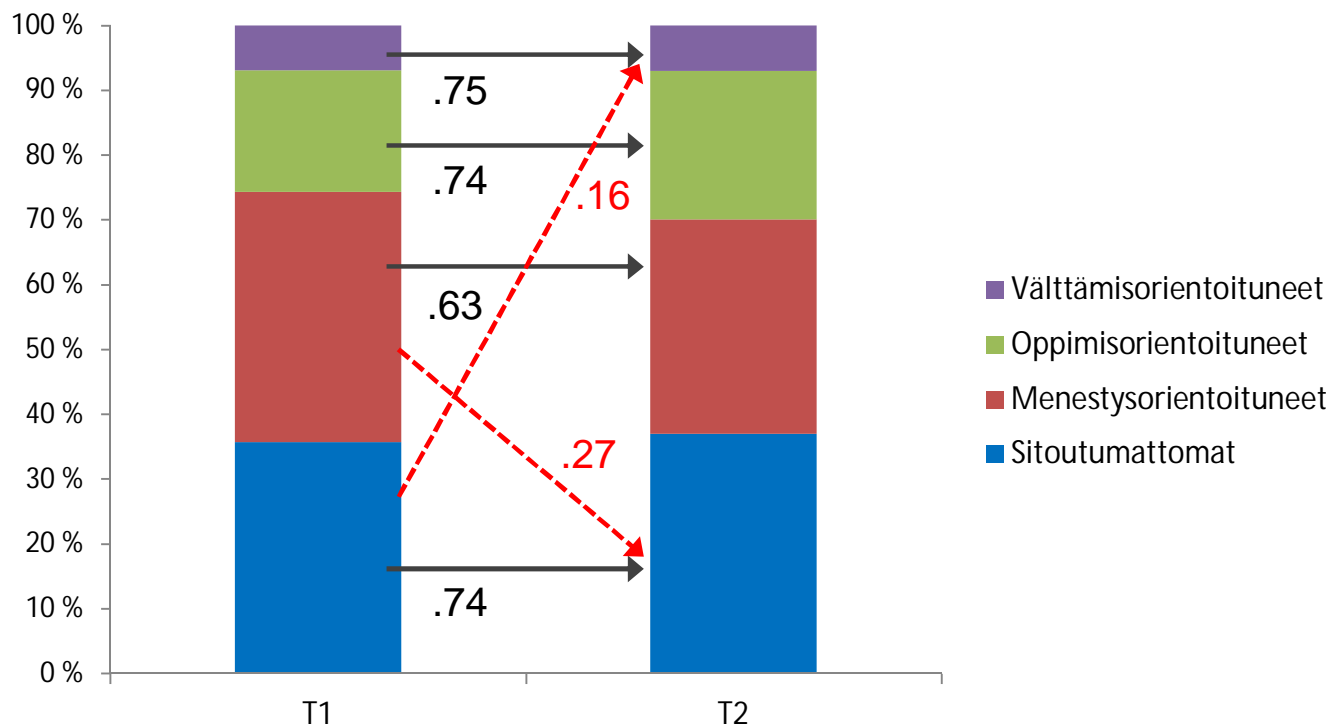
Välttämisorientoituneet

Tytöt ja pojat jakautuivat ryhmiin tasaisesti.

Kuinka pysyviä tavoiteorientaatioprofiilit ovat?

Siirtymät ryhmissä kuudennelta seitsemännelle luokalle

- Yhteensä **75%**:lla oppilaista oli pysyvä motivationaalinen profiili yli ajan.
- Muita transiitioita, joiden siirtymätodennäköisyydet olivat melko korkeita:
  - sitoutumattomista välttämisorientoituneisiin ja menestysorientoituneista sitoutumattomiin

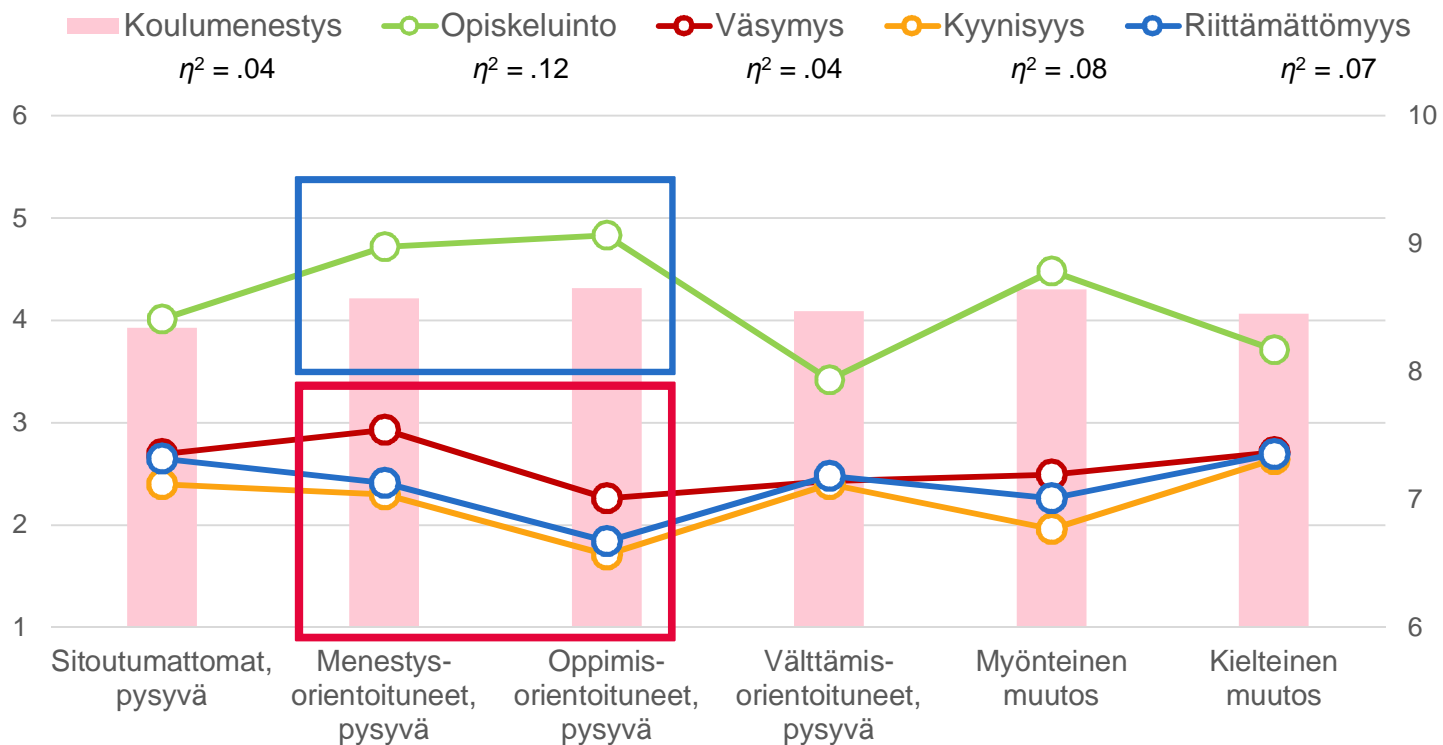

Rinnakkaiset muutokset tavoiteorientaatioprofiileissa, koulumenestyksessä ja hyvinvoinnissa

- Muutos tavoiteorientaatioryhmässä kuudennelta seitsemännelle luokalle:
    - **Sitoutumattomat, pysyvä**
    - **Menestysorientoituneet, pysyvä**
    - **Oppimisorientoituneet, pysyvä**
    - **Välttämisorientoituneet, pysyvä**
    - **Myönteinen muutos** (välttämisorientoituneista sitoutumattomiin, menestys- tai oppimisorientoituneisiin; sitoutumattomista menestys- tai oppimisorientoituneisiin; menestysorientoituneista oppimisorientoituneisiin)
    - **Kielteinen muutos** (oppimisorientoituneista menestysorientoituneisiin, sitoutumattomiin tai välttämisorientoituneisiin; menestysorientoituneista sitoutumattomiin tai välttämisorientoituneisiin; sitoutumattomista välttämisorientoituneisiin)
- **5 %:**lla oppilaista myönteinen muutos
  - **20 %:**lla oppilaista kielteinen muutos

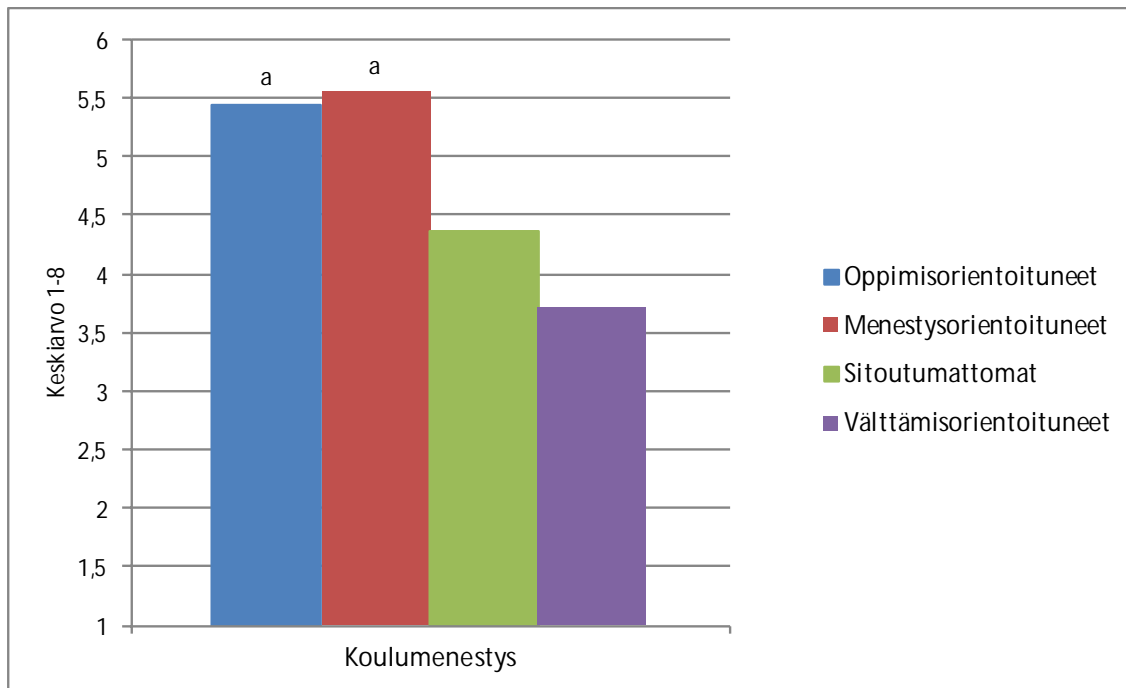

Rinnakkaiset muutokset tavoiteorientaatioprofiileissa, koulumenestyksessä ja hyvinvoinnissa

Esimerkki toisesta tutkimuksesta: Ryhmien erot koulumenestyksessä

Koulumenestys, $F(3,455) = 37.33, p < .001, \eta^2 = .20$

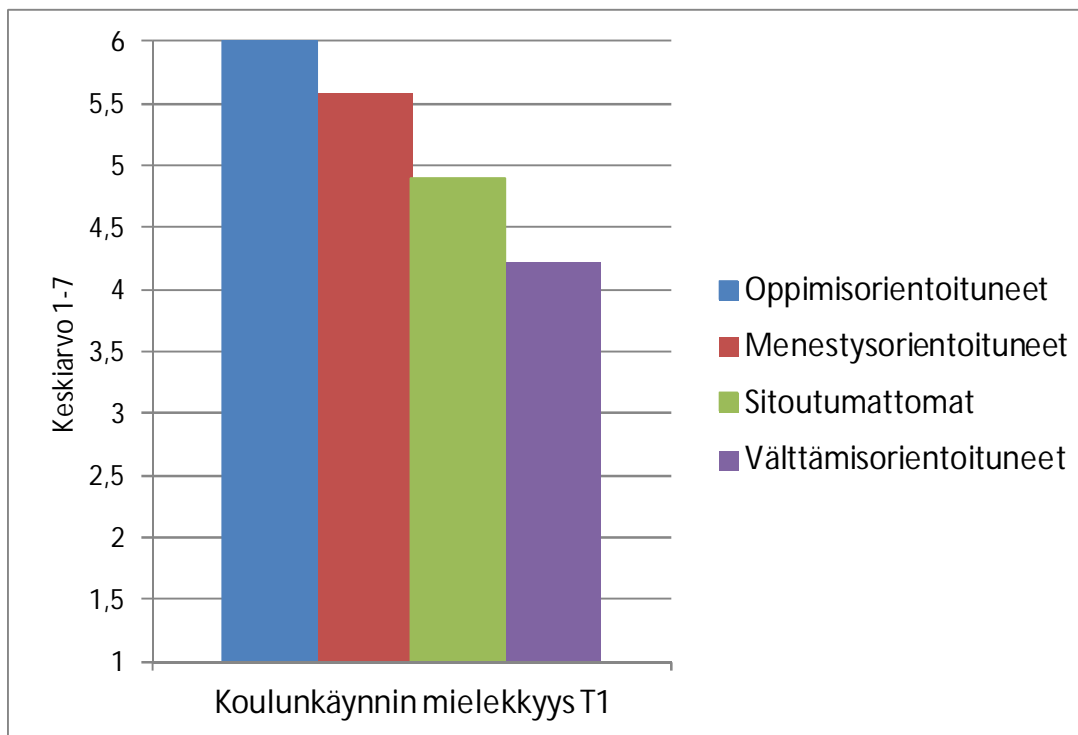
(Kategorisoitu, asteikko 1-8)

Huom. Samoilla kirjaimilla varustetut ryhmät eivät eroa toisistaan riskitasolla $p < .05$.

Tavoiteorientaatiot ovat yhteydessä **suorituksiin ja oppimistuloksiin.**

- Entä **hyvinvointi?**

Esimerkki toisesta tutkimuksesta: Ryhmien erot koulunkäynnin mielekkyydessä

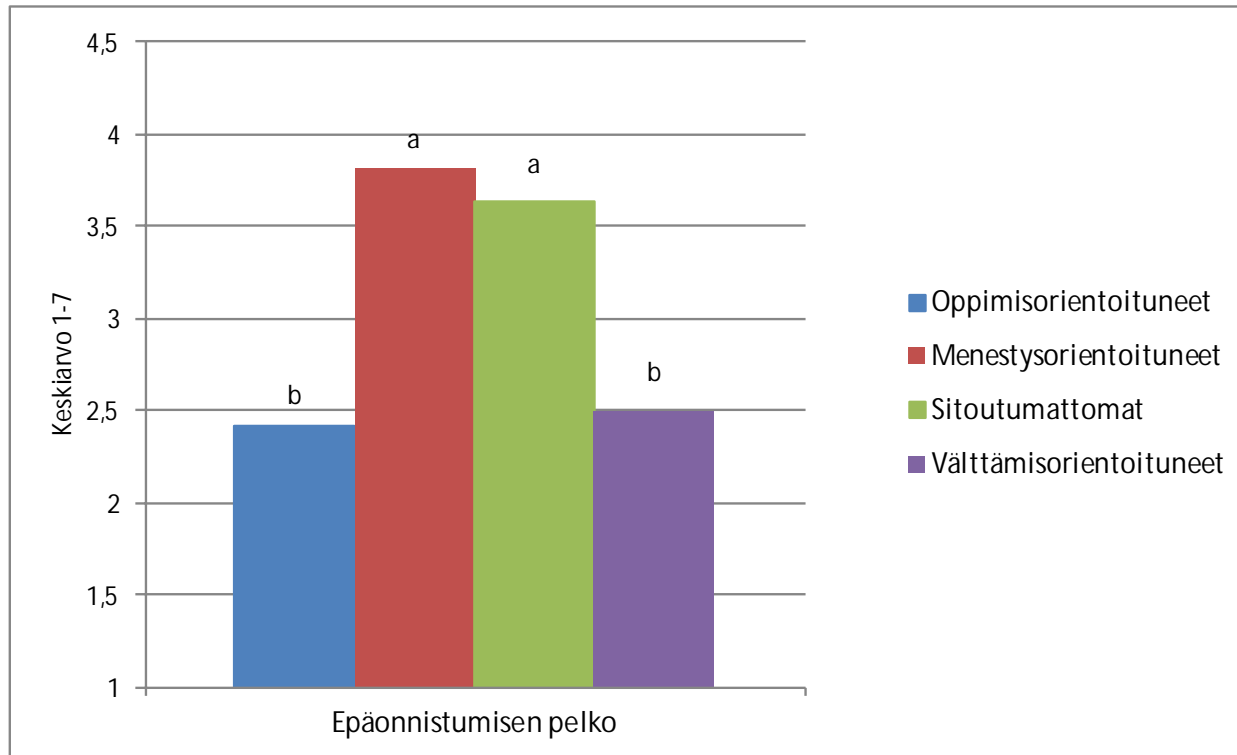
Koulunkäynnin mielekkyys, $F(3,567) = 48.97, p < .001, \eta^2 = .21$

Huom. Samoilla kirjaimilla varustetut ryhmät eivät eroa toisistaan riskitasolla $p < .05$.

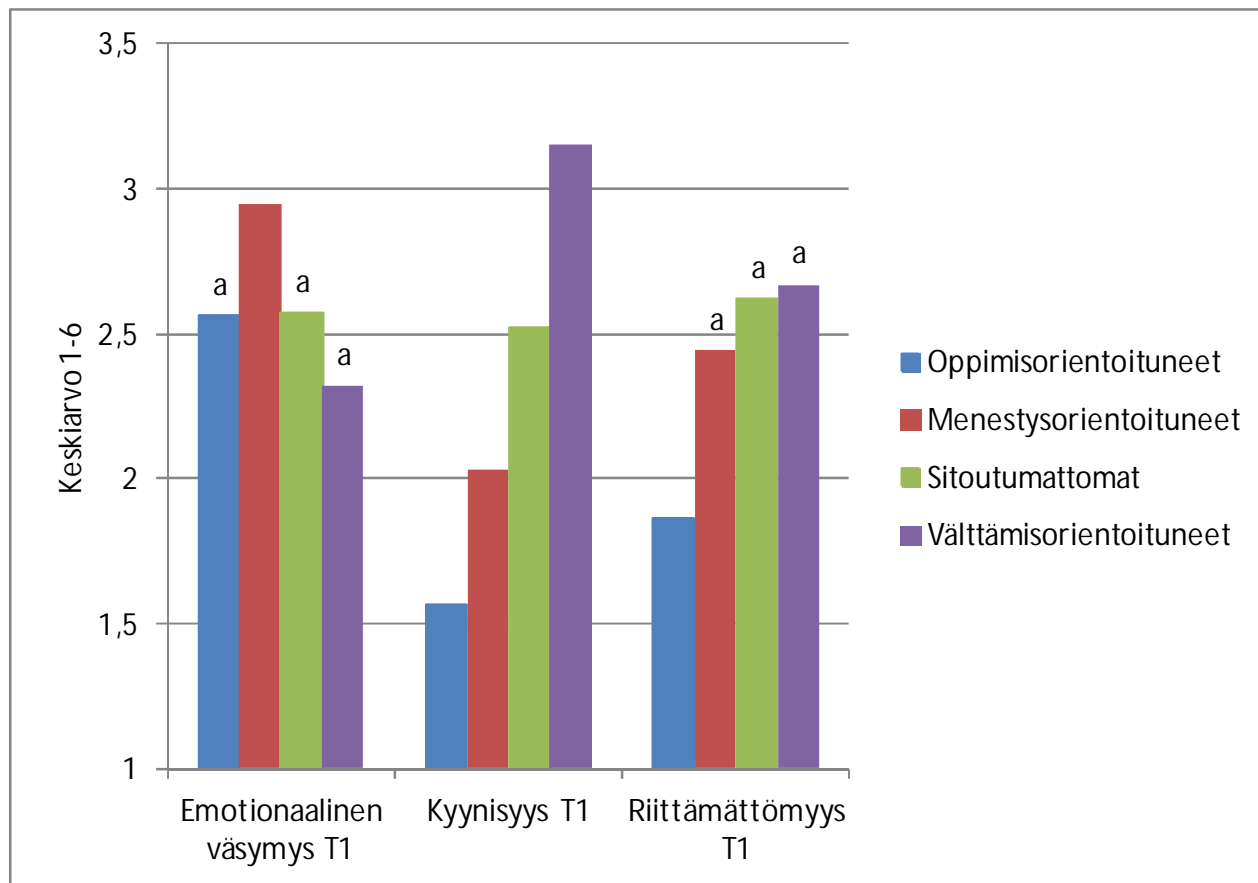
Esimerkki toisesta tutkimuksesta: Ryhmien erot epäonnistumisen pelossa

Epäonnistumisen pelko: $F(3,517) = 37.43, p < .001, \eta^2 = .18$

Huom. Samoilla kirjaimilla varustetut ryhmät eivät eroa toisistaan riskitasolla $p < .05$.

Esimerkki toisesta tutkimuksesta: Ryhmien erot koulu-uupumuksessa

emotionaalinen väsymys: $F(3,552) = 9.20, p < .001, \eta^2 = .05$

kyynisyys: $F(3,542) = 37.46, p < .001, \eta^2 = .17$

riittämättömyys: $F(3,523) = 14.58, p < .001, \eta^2 = .08$

Huom. Samoilla kirjaimilla varustetut ryhmät eivät eroa toisistaan riskitasolla $p < .05$.

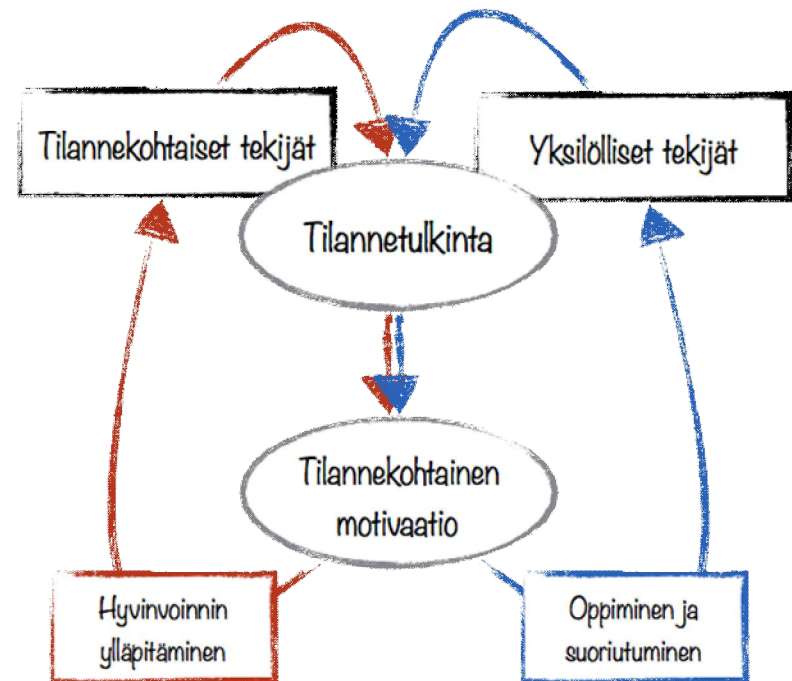
Mitä tapahtuu yläluokille siirryttäessä?

- Tavoiteorientaatioprofiilit ovat hyvin pysyviä siirryttäessä alakoulusta yläkouluun.
- **75%:lla** oppilaista oli pysyvä motivationaalinen profiili yli ajan.
- Todennäköisimmät siirtymät kuvastivat **kielteistä muutosta** opiskelumotivaatiossa.
- Tulos on yhteneväinen varhaisnuoruudessa havaitun opiskelumotivaation laskun kanssa.
- Kielteinen muutos saattaa kytkeytyä muutokseen opiskeluympäristössä ja samanaikaisesti murrosikään liittyviin muutoksiin ja haasteisiin.
  - stage-environment fit (Eccles & Midgley, 1989)

Tavoiteorientaatioiden pysyvyys

- Tavoiteorientaatiot ovat ajallisesti melko pysyviä yleistyneitä motivationaalisia taipumuksia ja suuntautumistapoja.
- Ne kuvastavat yksilön motivaation pysyvämpiä rakenteita, mutta niiden ajatellaan olevan myös oppijan tietyssä tilanteessa viriävän motivaation taustalla.
- (Tuominen ym., 2017)

Johtopäätökset: hyvinvointi

- Oppimisorientoituneet oppilaat pärjäsivät hyvin koulussa, olivat sitoutuneita opiskeluun eivätkä kokeneet koulu-uupumusta.
  - Menestyshakuiset oppilaat saivat hyviä arvosanoja ja olivat innostuneita opiskelusta, mutta kokivat hieman enemmän väsymystä, kyynisyyttä ja riittämättömyyttä kuin oppimishakuiset.
  - Erilaiset hyvinvoinnin riskit (esim. koulu-uupumus, stressi, masentuneisuuden oireet) eivät näytä koskevan kaikkia nuoria ja yksi mahdollinen tekijä näiden erojen muodostumisessa on se, **millaisia tavoitteita oppilas tai opiskelija itselleen asettaa** ja miten hän suhtautuu niiden saavuttamiseen tai niissä epäonnistumiseen.
- Pelkkää lasten ja nuorten koulusuoriutumista ei tule tuijottaa, vaan pitää huomioida heidän koko persoonansa ja hyvinvointinsa. Motivaatio, kiinnostus ja hyvinvointi muodostavat parhaimmillaan toisiaan tukevan myönteisen kehän.

Yhteystiedot

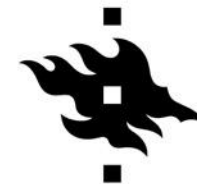

Heta Tuominen

Kasvatustieteellinen tiedekunta, PL 9, 00014 Helsingin yliopisto, heta.tuominen@helsinki.fi,
<https://tuhat.helsinki.fi/portal/fi/person/thstuomi>

DeLeMo
 Development of Motivation and Learning

HELSINGIN YLIOPISTO
 HELSINGFORS UNIVERSITET
 UNIVERSITY OF HELSINKI
 KASVATUSTIETEELLINEN TIEDEKUNTA
 PEDAGOGISKA FAKULTETEN
 FACULTY OF EDUCATIONAL SCIENCES

Lähteet 1/2

- Tuominen, H., Pulkka, A.-T., Tapola, A., & Niemivirta, M. (2017). Tavoiteorientaatiot, oppiminen ja hyvinvointi. Teoksessa K. Salmela-Aro & J.-E. Nurmi (toim.), *Mikä meitä liikuttaa: Motivaatiopsykologian perusteet* (s. 80–98). Juva: PS-kustannus.
- Viljaranta, J., & Tuominen, H. (2018). Oppiaineiden arvostusten merkitys oppimiselle ja koulutusvalinnoille. Ilmestyy teoksessa K. Salmela-Aro (toim.), *Motivaatio ja oppiminen*. Juva: PS-kustannus.
- Tuominen-Soini, H., Salmela-Aro, K., & Niemivirta, M. (2015). Motivationaalisia polkuja matematiikan suoritukseen. Teoksessa J. Välijärvi & P. Kupari (toim.), *Millä eväillä uuteen nousuun? PISA2012 tutkimustuloksia* (s. 164–177). Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 2015:6. <http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2015/PISA.html>
- Tuominen-Soini, H. (2014). Onko nuorella kaikki hyvin, jos koulussa menee hyvin? Teoksessa L. Uusitalo-Malmivaara (toim.), *Positiivisen psykologian voima* (s. 243–263). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Niemivirta, M., Pulkka, A.-T., Tapola, A., & Tuominen-Soini, H. (2013). Tavoiteorientaatioprofiilit ja niiden yhteys tilannekohtaiseen motivaatioon ja päättelytehtävässä suoriutumiseen. *Kasvatus*, 44, 533–547.
- Tuominen-Soini, H. (2013). Opiskelumotivaation ja hyvinvoinnin yhteydet sekä kehitys nuoruudessa. *Kasvatus*, 44, 555–561.
- Tuominen-Soini, H., Salmela-Aro, K., & Niemivirta, M. (2010). Ajallinen pysyvyys ja sukupuoli erot nuorten opiskelumotivaatiossa. *Psykologia*, 45, 386–401.
- Yle Oppiminen: "Näkökulmia positiiviseen psykologiaan: Mistä löytää motivaatio, jos opiskelu ei voisi vähempää kiinnostaa?", <http://oppiminen.yle.fi/psykologia-ihmissuhteet/nakokulmia-positiiviseen-psykologiaan/mista-loytaa-motivaatio-opiskelu-ei-voisi-vahempaa>
- Suomen Akatemia, Tietysti.fi: "Tutkijaa kiinnostaa nuorten opiskelumotivaation yhteys hyvinvointiin", <http://www.aka.fi/fi/tietysti/kulttuuri-ja-yhteiskunta/nyt-pinnalla1/tutkijaa-kiinnostaa-nuorten-opiskelumotivaation-yhteys-hyvinvointiin/>
- Image: "Tutkijat: PISA-keskustelun ylitulkinnat viemässä koulua väärään suuntaan", <http://www.image.fi/image-lehti/tutkijat-pisa-keskustelun-ylitulkinnt-viemassa-koulua-vaaraan-suuntaan>

Lähteet 2/2

- Niemivirta, M., Pulkka, A.-T., Tapola, A., & Tuominen, H. (in press). Achievement goal orientations: A person-oriented approach. In A. Renninger & S. E. Hidi (Eds.), *Handbook on Motivation and Learning*. Cambridge University Press.
- Tuominen-Soini, H., Salmela-Aro, K., & Niemivirta, M. (2008). Achievement goal orientations and subjective well-being: A person-centred analysis. *Learning and Instruction, 18*, 251–266. doi:10.1016/j.learninstruc.2007.05.003
- Tuominen-Soini, H., Salmela-Aro, K., & Niemivirta, M. (2011). Stability and change in achievement goal orientations: A person-centered approach. *Contemporary Educational Psychology, 36*, 82–100. doi:10.1016/j.cedpsych.2010.08.002
- Tuominen-Soini, H., Salmela-Aro, K., & Niemivirta, M. (2012). Achievement goal orientations and academic well-being across the transition to upper secondary education. *Learning and Individual Differences, 22*, 290–305. doi:10.1016/j.lindif.2012.01.002
- Tuominen-Soini, H. (2012). *Student motivation and well-being: Achievement goal orientation profiles, temporal stability, and academic and socio-emotional outcomes*. Studies in Educational Sciences 245. University of Helsinki, Institute of Behavioural Sciences. Helsinki, Finland: Unigrafia. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-10-8201-6>
- Tuominen-Soini, H., & Salmela-Aro, K. (2014). Schoolwork engagement and burnout among Finnish high school students and young adults: Profiles, progressions, and educational outcomes. *Developmental Psychology, 50*, 649–662. doi:10.1037/a0033898

Kiitos!

UNIVERSITY OF HELSINKI

Institute of Behavioural Sciences / Helena Korpimäki
Social NERA 2016

Korrelaatiot

Correlations

Measures	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
Time 1																				
1. MI	—																			
2. ME	.64**	—																		
3. PAP	.24**	.37**	—																	
4. PAV	.05	.11*	.36**	—																
5. AV	-.38**	-.26**	.04	.30**	—															
6. ENG	.58**	.49**	.15**	-.10*	-.48**	—														
7. EXH	-.14**	-.08	.18**	.37**	.25**	-.26**	—													
8. CYN	-.44**	-.38**	.02	.22**	.45**	-.46**	.61**	—												
9. INA	-.25**	-.20**	.15**	.33**	.40**	-.34**	.72**	.75**	—											
10. ACH	.05	.14**	-.03	-.08	-.10*	.17**	-.20**	-.31**	-.32**	—										
Time 2																				
11. MI	.57**	.42**	.10*	.01	-.33**	.45**	-.12*	-.29**	-.19**	.07	—									
12. ME	.37**	.43**	.15**	.02	-.27**	.37**	-.11*	-.27**	-.23**	.19**	.68**	—								
13. PAP	.09	.17**	.51**	.24**	.06	.11*	.10*	.05	.11*	-.01	.26**	.36**	—							
14. PAV	.08	.09	.23**	.44**	.09	.01	.17**	.10*	.13*	-.03	.07	.17**	.48**	—						
15. AV	-.27**	-.20**	.06	.12*	.52**	-.31**	.08	.24**	.20**	.04	-.29**	-.09	.17**	.23**	—					
16. ENG	.43**	.34**	.13*	-.05	-.37**	.56**	-.12*	-.28**	-.17**	.09	.61**	.45**	.21**	.01	-.46**	—				
17. EXH	-.05	-.03	.13**	.27**	.18**	-.08	.44**	.31**	.37**	-.14**	-.08	-.05	.22**	.34**	.20**	-.13*	—			
18. CYN	-.27**	-.19**	.04	.13**	.38**	-.34**	.36**	.51**	.48**	-.24**	-.40**	-.33**	.09	.23**	.44**	-.42**	.61**	—		
19. INA	-.19**	-.18**	.07	.22**	.33**	-.25**	.34**	.31**	.45**	-.18**	-.21**	-.23**	.10*	.30**	.40**	-.35**	.69**	.75**	—	
20. ACH	.15**	.18**	-.02	-.06	-.15**	.25**	-.19**	-.36**	-.31**	.74**	.19**	.33**	.08	-.01	-.05	.20**	-.19**	-.31**	-.29**	—

Note. MI = mastery-intrinsic orientation; ME = mastery-extrinsic orientation; PAP = performance-approach orientation; PAV = performance-avoidance orientation; AV = avoidance orientation; ENG = schoolwork engagement; EXH = exhaustion; CYN = cynicism; INA = inadequacy; ACH = academic achievement. Test-retest correlations are in bold.

* $p < .05$. ** $p < .01$.

Mittarit: Tavoiteorientaatiot

Tavoiteorientaatiomittari sisälsi viisi ulottuvuutta (Niemi, 2002).

Ulottuvuus	Esimerkkiosio	Osoita	Asteikko	α_{T1}/α_{T2}
Oppimisorientaatio	"Minulle tärkeä tavoite koulussa on oppia mahdollisimman paljon."	3	1-7	.86/.85
Saavutusorientaatio	"Tavoitteeni on menestyä koulussa hyvin."	3	1-7	.87/.89
Suoritus-lähestymisorientaatio	"Tunnen saavuttaneeni tavoitteeni silloin, kun saan parempia tuloksia tai arvosanoja kuin monet muut oppilaat."	3	1-7	.69/.71
Suoritus-välttämisorientaatio	"Minulle on tärkeää, etten epäonnistu muiden oppilaiden edessä."	3	1-7	.80/.87
Välttämisorientaatio	"Yritän selvitä koulunkäynnistä mahdollisimman vähällä työllä."	3	1-7	.75/.75

Mittarit: Hyvinvointi ja koulumenestys

Opiskeluinto viittaa myönteiseen suhtautumiseen koulunkäyntiin. Opiskeluintomittari (EDA; Salmela-Aro & Upadyaya, 2012) sisältää osioita, jotka mittaavat energisyyttä, päättäväisyyttä ja uppoutumista opiskeluun.

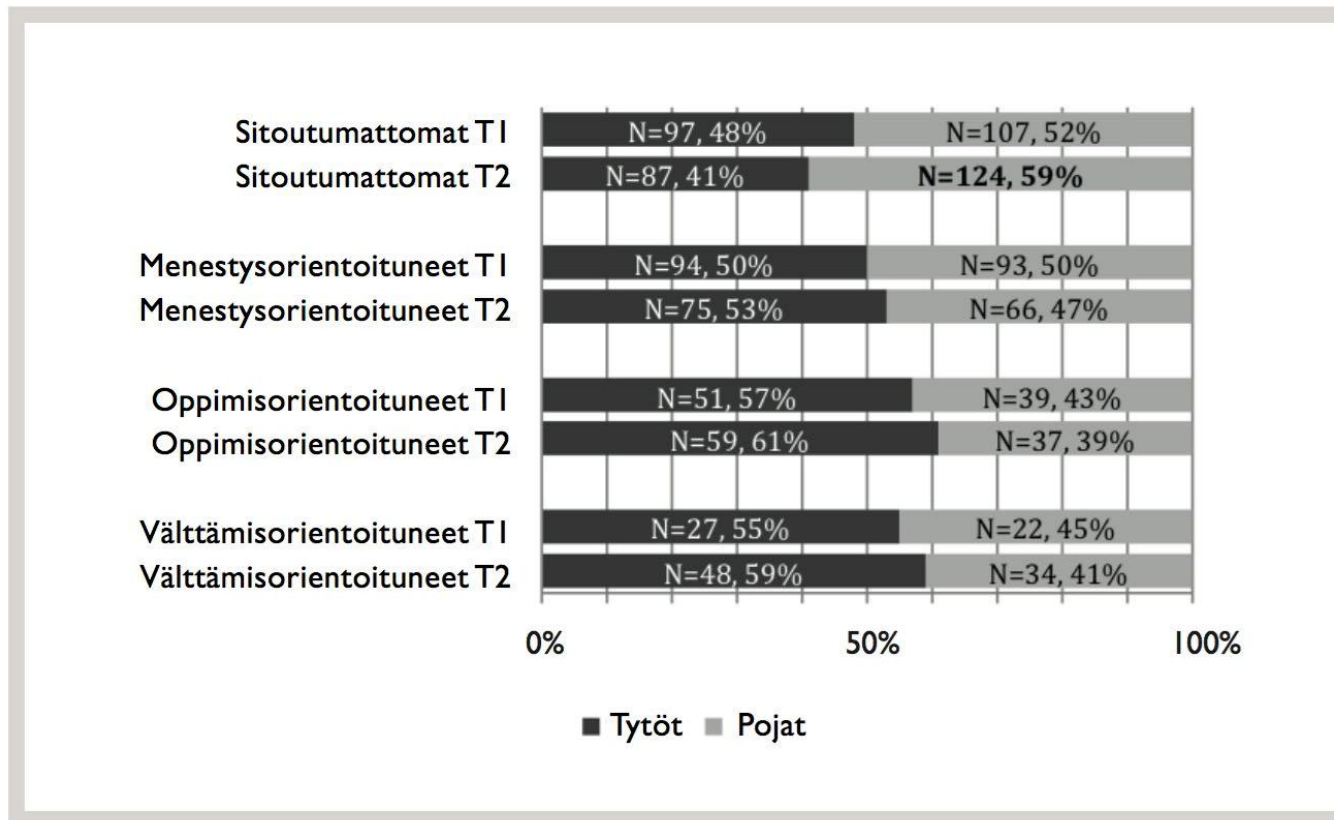
	Esimerkkiosio	Osioita	Asteikko	α_{T1}/α_{T2}
Opiskeluinto	Olen innoissani opiskelusta.	9	0-6	.93/.95

Koulu-uupumusmittari (SBI; Salmela-Aro ym., 2009) sisältää kolme ulottuvuutta:

Ulottuvuus	Esimerkkiosio	Osioita	Asteikko	α_{T1}/α_{T2}
Väsymys	Tunnen hukkuvani koulutyöhön.	4	1-6	.74/.79
Kyynisyys	Minusta tuntuu, että olen menettämässä kiinnostukseni koulua kohtaan.	3	1-6	.80/.82
Riittämättömyys	Minulla on usein riittämättömyyden tunteita koulussa.	3	1-6	.79/.78

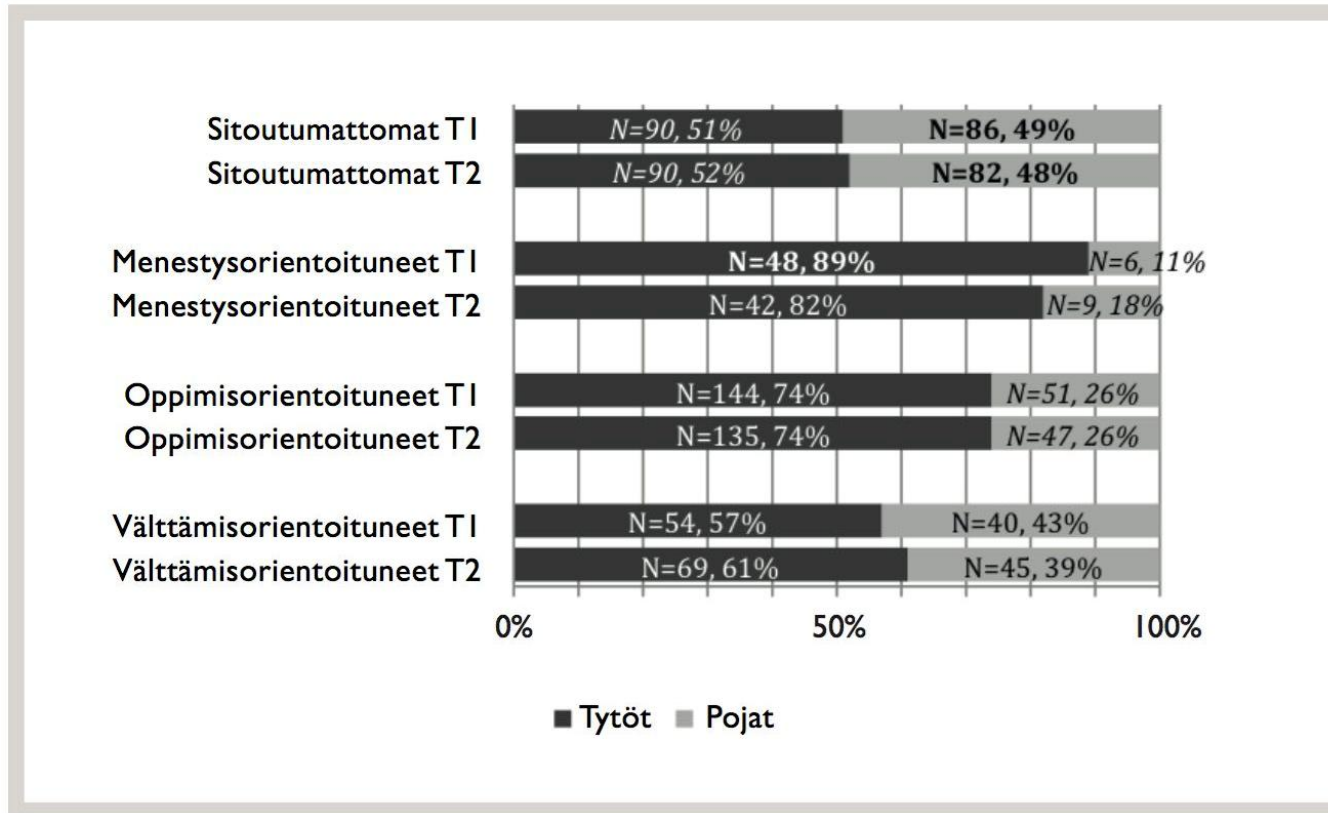
Oppilaiden itsearvioimat **arvosanatiedot** (arvosanat ovat saatavilla myös koulun rekistereistä)

Tyttöjen ja poikien suhteelliset osuudet tavoiteorientaatioryhmissä 9. luokalla

Huom. Tyttöjen tai poikien ylliedustus tavoiteorientaatioryhmässä on merkitty lihavoinnilla ja aliedustus kursivilla.
(Tuominen-Soini ym., 2010)

Tyttöjen ja poikien suhteelliset osuudet tavoiteorientaatioryhmissä lukiossa

Huom. Tyttöjen tai poikien ylliedustus tavoiteorientaatioryhmässä on merkitty lihavoinnilla ja aliedustus kursivilla. (Tuominen-Soini ym., 2010)

Tavoiteorientaatioiden pysyvyys

- Tavoiteorientaatioiden on todettu olevan melko pysyviä – jopa koulutussiirtymien aikana (Anderman & Midgley, 1997; Tuominen-Soini ym., 2012).
- Aiemmat tutkimustulokset tavoiteorientaatioprofiilien pysyvyydestä vaihtelevia:
  - alakoulussa:
    - noin 30%:lla oppilaista pysyvä profiili lukuvuosien välillä (Schwinger & Wild, 2012; Veermans & Tapola, 2004)
    - 80%:lla oppilaista pysyvä profiili viidenneltä kuudennelle luokalle (Jansen in de Wal ym., 2015)
  - yläkoulussa, toisella asteella ja korkea-asteella:
    - 60%:lla pysyvä profiili lukuvuosien sisällä ja välillä (Pulka & Niemivirta, 2013; Tuominen-Soini ym., 2011)
    - 50%:lla pysyvä profiili siirryttäessä toiselle asteelle (Tuominen-Soini ym., 2012)
- Tavoiteorientaatioprofiilien ajallista pysyvyyttä on tutkittu melko vähän, erityisesti nuorilla oppilailla ja koulutussiirtymien aikana.

Johtopäätöksiä ja sovellutuksia

- Toiminta koulussa ei saisi olla liian suorituskeskeistä ja opiskelijoiden keskinäistä vertailua korostavaa.
- Tällaisessa ilmapiirissä saattavat väsyä ja ahdistua nekin opiskelijat, joille koulunkäynti on mielekästä.
- Oppimista korostava ja virheet salliva oppimisympäristö on hyödyllinen kaikille opiskelijoille.
- Koulutuksen siirtymävaiheet voivat olla nuorelle toisaalta mahdollisuuksia, toisaalta uhkia. Nuoret tarvitsevat tukea näissä haasteellisissa muutosvaiheissa.
- Yksilöllinen oppilaan- ja opinto-ohjaus sekä riittävät oppilas- ja opiskelijahuollon palvelut ovat ensiarvoisen tärkeässä asemassa tukemassa koulun muuta toimintaa.

Johtopäätöksiä ja sovellutuksia

- Olisi tärkeää, että koulussa tunnistettaisiin ja huomioitaisiin eri tavalla motivoituneet nuoret.
- He saattavat tarvita hyvinkin erilaista tukea, jotta pystyisivät parhaalla mahdollisella tavalla kohtaamaan koulunkäynnin ja opiskelun haasteet.
- **Välttämisorientoituneiden** nuorten koulunkäynnin mielekkyyttä ja opiskeluun sitoutumista tulisi tukea ja tarjota heille pystyvyyden ja osaamisen kokemuksia sekä mahdollisuuksia linkittää opiskelu omaan elämään merkityksellisellä tavalla.
  - Ongelmien kasautuminen; saattavat tarvita myös hyvinvointia tukevia palveluita
- **Sitoutumattomien** nuorten motivaatio ei myöskään ole ihanteellinen, mutta koska ongelmat eivät ole erityisen vakavia, saattaisi heitä auttaa pienikin motivaation tukeminen ja ohjaus.

Johtopäätöksiä ja sovellutuksia

- Toisaalta pitäisi pyrkiä huomaamaan myös hyvin menestyvien opiskelijoiden mahdolliset ongelmat.
- **Menestysorientoituneet** ovat jo erittäin sitoutuneita koulutyöhön, mutta silti alttiita väsymään. He korostavat liiaksi suhteellista menestystä, kilpailua ja onnistumista, joten heidät tulisi saada ymmärtämään, että virheidenkin tekeminen kuuluu oppimisprosessiin ja että kouluarvosanat eivät ole keskeisin oppimista kuvaava indikaattori.
- Näiden opiskelijoiden erinomainen koulumenestys ei saisi peittää alleen sitä seikkaa, että he ovat herkkiä koulu-uupumukselle.
- Koulu-uupumus on vakava ilmiö, sillä sen on todettu muun muassa hidastavan siirtymiä opintojen nivelvaiheissa (Vasalampi ym., 2009) ja pitkittyessään se voi johtaa jopa masentuneisuuteen (Salmela-Aro ym., 2009).

Ryhmien erot hyvinvoinnissa ja koulumenestyksessä

HYVINVOINTI JA KOULUMENESTYS			
Oppimishakuinen	Menestyshakuinen	Sitoutumaton	Välttämishakuinen
<ul style="list-style-type: none"> • koulunkäynti mielekästä • innostunut, kiinnostunut • asettaa korkeita tavoitteita ja sitoutuu niihin • ei pelkää epäonnistumisia • tarttuu rohkeasti uusiin asioihin • sinnikäs • hyvät oppimistulokset ja arvosanat • hyvä itsetunto • positiiviset tunteet • alhainen koulu-uupumus ja masentuneisuus 	<ul style="list-style-type: none"> • sitoutunut opiskeluun • näkee vaivaa • arvostaa koulunkäyntiä • innostunut • hyvä koulumenestys • pelkää epäonnistumisia • asettaa korkeita tavoitteita, mutta tyytymätön omiin saavutuksiin • altis hyvinvoinnin ongelmille (stressi, uupumus, väsymys, ahdistuneisuus, riittämättömyyden tunteet koulussa) 	<ul style="list-style-type: none"> • puutteita koulunkäynnin mielekkyydessä • suhteellisen alhainen opiskeluinto ja sitoutuminen • heikohko koulumenestys • taipuvainen pelkäämään epäonnistumisia ja luovuttamaan herkästi • ei merkittäviä ongelmia psykologisessa hyvinvoinnissa 	<ul style="list-style-type: none"> • vähäinen koulun arvostus • alhainen opiskeluinto, sitoutuminen ja panostaminen • matala kiinnostus • haastavien tehtävien välttely • kyyninen ja kielteinen asenne koulua kohtaan • riittämättömyyden tunteet koulussa • heikko koulumenestys • verrattain matala itsetunto ja paljon masentuneisuuden oireita

LTA:n tulokset

Aikainvariantit keskiarvot, tavoiteorientaatioryhmäjäsensyyksien ristiintaulukointi (M), ja siirtymätodennäköisyydet ajankohdasta T1 (rivit) ajankohtaan T2 (sarakkeet)

Aikainvariantit keskiarvot	Sitoutumattomat $N_{T1/T2} = 172/181$		Menestys- orientoituneet $N_{T1/T2} = 116/97$		Oppimis- orientoituneet $N_{T1/T2} = 98/83$		Välttämisen- orientoituneet $N_{T1/T2} = 33/58$	
Muuttuja	M	SE	M	SE	M	SE	M	SE
Oppimisorientaatio	4.44	.20	6.03	.20	6.25	.10	3.16	.40
Saavutusorientaatio	5.19	.22	6.58	.11	6.33	.10	3.70	.64
Suoritus-lähestymis	3.85	.26	5.22	.13	3.19	.34	2.53	.39
Suoritus-välttämis	4.27	.33	5.05	.35	2.80	.19	2.76	.37
Välttämisorientaatio	4.77	.11	4.38	.24	3.13	.21	4.62	.19

Tavoiteorientaatioryhmäjäsensyyksien (M) ristiintaulukointi, siirtymätodennäköisyydet suluisissa

T1	T2							
	Sitoutumattomat		Menestys- orientoituneet		Oppimis- orientoituneet		Välttämisen- orientoituneet	
Sitoutumattomat	135	(.74)	14	(.10)	0	(.00)	23	(.16)
Menestysorientoituneet	34	(.27)	75	(.63)	3	(.05)	4	(.05)
Oppimisorientoituneet	10	(.13)	8	(.10)	77	(.74)	3	(.03)
Välttämisorientoituneet	2	(.17)	0	(.00)	3	(.08)	28	(.75)